

В управлінському процесі беруть участь як суб'єкти (ті, що управляють), так і об'єкти (ті, якими управляють). Суб'єкти управління у найзагальнішому вигляді визначаються як сукупність спеціально створених органів (державних, громадських, самоврядування), їх підрозділів, посадових осіб, які виконують функції управління.

Об'єкти управління освітою - це система освіти, органи управління освітою, їх підрозділи, посадові особи, навчальні заклади, організації, установи, виробничі підприємства та ін., що перебувають під організуючим, регулюючим і координуючим впливом держави.

В систему державного управління освітою входить також державно-управлінська діяльність (процес), певного роду суспільні відносини, через які реалізуються численні прямі і зворотні зв'язки між суб'єктами і об'єктами управління.

Основними якостями, що характеризують державне управління освітою, є:

- наявність органів управління, наділених певними повноваженнями, діяльність яких спрямована на певні об'єкти освітньої галузі;
- існування управлінських зв'язків, відносин і організації як суб'єктів, так і об'єктів управління;
- наявність управлінських функцій, пов'язаних із забезпеченням існування та розвитку галузі.

Державне управління освітою - це система державного управлінської діяльності, складовими якої є стратегічне управління, державне регулювання і адміністративне управління.

Література

1. Національна доктрина розвитку освіти. - К. : Парламент, вид-во, 2004. - С. 279-294.
2. Дзвінчук Д. Державне управління освітою в Україні: тенденції і законодавство / Д. Дзвінчук. - К.: ЗАТ "Нічлава", 2009. - 239 с.
3. Крисюк С. В. Державне управління освітою / С. В. Крисюк. - К. : НАДУ, 2009. - Розд. 3.

ДЕРЖАВНО-ГРОМАДСЬКИЙ МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ВІДПОВІДЬ НА ВИКЛИКИ ЧАСУ

Шевченко Сергій Олексійович

Дніпропетровський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України
49044, вул. Гоголя, 29, м. Дніпропетровськ, Україна

Обґрунтовується необхідність створення ефективного механізму державно – громадського управління якістю вищої освіти, який має забезпечити прогресивний розвиток системи вищої освіти і її конкурентоспроможну якість.

При формуванні державної політики у сфері вищої освіти в сучасних умовах порівняно з недавніх часів проблема якості вищої освіти стала провідною. Формування умов для найповнішого задоволення потреб громадян у якісній вищій освіті, а економіки – в компетентних спеціалістах стає одним з головних завдань органів державного управління вищою освітою.

Здійснене нами дослідження показало, що суспільство сьогодні потерпає від незадовільної якості вищої освіти, а органи державного управління вищою освітою не мають досконалого механізму та відповідних інструментів для прийняття ефективних управлінських дій і вироблення науково обґрунтованої стратегії розвитку вищої освіти та державного управління нею.

Рівень складності наукових досліджень проблем оцінки й управління якістю вищої освіти пов'язаний, на нашу думку, з існуючими складнощами розуміння сутності самих об'єктів управління та з недостатньою зрілістю наукових підходів, застосовуваних вченими при дослідженні проблем управління якістю вищої освіти.

Відповіддю на цей виклик є запропонований нами державно-громадський механізм управління якістю вищої освіти, який приведе в дію управління якістю вищої освіти, а також певним чином дозволить за допомогою відповідного інструментарію та кількісних показників (якість навченості випускника ВНЗ, якість його професійної компетентності, якість освіченості, затребуваність випускника на ринку праці та ін..) оцінювати рівень якості вищої освіти в Україні. В механізмі основними інструментами є удосконалені організаційно і функціонально процедура ліцензування, стандартизації, акредитації, ранжування ВНЗ, здійснення освітнього аудиту, про що йшлося в публікаціях [1,2,3].

У форматі дії механізму передбачається розуміння того, що динамічні зміни, які відбуваються в суспільстві, зумовлюють необхідність застосування в державному управлінні, ВНЗ нових управлінських концепцій та інструментів: делегування владними структурами оцінних та управлінських повноважень професійній громадськості, здійснення у вищій школі освітнього аудиту, бенчмаркінгу, реінжинірингу та ін.. Основна функція органів державного управління вищою освітою – оцінна має від самого початку бути розщепленою між власне державно-управлінськими структурами та недержавними аудиторськими, акредитаційними агенціями, професійною громадськістю. Тільки за таких умов запропонований нами механізм буде дійовим, мобільним, гнучким, працездатним в умовах змін з необхідним ресурсом потужності та гарантії ефективності, можливостями вдосконалюватись через процесуальну сторону державного управління та модернізацію взаємодії підсистем системи державного управління та громадськості.

Література

1. Шевченко С.О. Акредитація вищих навчальних закладів як основний інструмент розвитку державно – громадського механізму управління якістю вищої освіти // Ефективність державного управління: Зб.наук. пр. - Л.:ЛРІДУ НАДУ, 2008.- Вип. 14/15. – С.339-348.
2. Шевченко С.О. Впровадження освітнього аудиту як інструменту державно-громадського механізму управління якістю вищої освіти//Університетські наукові записки: Часопис Хмельницького університету управління та права.-Хмельницький: ХУУП, 2009.- Вип.2(30).- С. 321-327.
3. Шевченко С.О. Удосконалення ліцензування вищих навчальних закладів в контексті забезпечення якості вищої освіти: державно –управлінський аспект //Держава та регіони: Серія: Державне управління: Науково – виробничий журнал.- Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2009.-№1.- С.190-196.